

Avustustoiminnan järjestäminen

LOPPURAPORTTI

MARRASKUU 2017

Loppuraportti avustustoiminnan järjestämisestä 2017

SISÄLLYS

1	Johdanto.....	3
2	Kehittämistyön toteutus.....	4
2.1	Työryhmän nimeäminen ja avustustiimin roolin määrittäminen.....	4
2.2	Kuvaus kehittämistyön etenemisestä.....	4
2.3	Tilannekatsaus avustustoimintaan.....	5
2.4	Kehittämiskohteiden määrittäminen.....	7
3	Kehittämiskohteet ja ratkaisuehdotukset.....	8
3.1	Monikulttuurinen toiminta.....	8
3.2	Uskonnollinen toiminta.....	10
3.3	Tilatuot.....	10
3.4	Järjestöjen tukeminen useasta eri avustustilajista (monimuotoiset toimijat).....	11
3.5	Poliittiset järjestöt.....	12
3.6	Seniorijärjestöt.....	13
3.7	Työllistymisen tukeminen.....	14
3.8	Kulttuuritoiminnan tukeminen avustuksilla.....	16
3.9	Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestäminen.....	17
4	Toimenpiteet.....	18
5	Esitys avustustoiminnan järjestämisestä.....	22
	LIITTEET.....	23

TIIVISTELMÄ

Raportin nimi:	Avustustoiminnan järjestäminen
Toteutusaika:	10.4.-10.11.2017
Paikka:	Vantaan kaupunki
Tiivistelmä: Kaupunginhallituksen yleisjaosto ja vapaa-ajan lautakunta myöntävät asukas-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden järjestöavustuksia vuosittain noin 3,6 miljoonalla eurolla. Avustukset jakautuvat toiminta- ja kohdeavustuksiin. Avustuslajeja on 23, lisäksi viranhaltijanpääöksellä voidaan myöntää avustuksia ja myös kaupunginhallituksella on ollut erillisavustettavia sekä kulttuuripalvelut myöntävät teatteri- ja orkesteritukia hakemuksetta. Yhdistykset voivat saada tukea myös tilatuen muodossa. Avustettavan toiminnan tulee olla Vantaan kaupungin arvojen ja strategian mukaista ja täydentää kaupungin omaa palvelutoimintaa. Vaikka avustuslajeja on useita, kaikkia nykyisiä toiminnan muotoja ei nykyisissä avustusperusteissa tunnisteta. Avustuspäätösten valmistelun yhteydessä on noussut esiin useita kehittämistarpeita. Asukaspalvelut ja sivistystoimi valmistelivat tilannekatsauksen kaupungin avustuskokonaisuudesta kaupungin johtoryhmälle 10.4.2017. Avustustoiminnan tilannekatsauksen perusteella todettiin, että avustusten myöntämistä järjestöille on tarpeen selkeyttää. Kaupunginjohtajan päätöksellä 25§/2017 perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli tehdä esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla. Työ avustustoiminnan järjestämisestä aloitettiin toukokuussa 2017 ja saatiin päätökseen saman vuoden marraskuussa. Esitys avustustoiminnan järjestämisestä koostuu kymmenestä toimenpiteestä, joiden käyttöönotto selkeyttäisi Vantaan kaupungin avustustoimintaa. Osana kaupunkitasoista kehittämistyötä kuntalaispalvelut ja kulttuuripalvelut ovat tarkistaneet valmisteleman avustuslajit ja niiden perusteet sekä tehneet esitykset avustusten järjestämisestä uudelleen. Toimenpiteet vaikuttavat avustusten myöntämisperiaatteisiin, määrärahoihin sekä toimintatapoihin. Toimenpiteiden toteutus ja täytäntöönpano riippuvat päätöksistä esityksiin määrärahasiirroista ja uusista avustusten yleisistä sekä avustuslajikohtaisten myöntämisperiaatteiden käyttöönotosta.	
Asiasanat:	avustukset, järjestöyhteistyö, kansalaistoiminnan tuki

1 Johdanto

Kaupunginhallituksen yleisjaosto ja vapaa-ajan lautakunta myöntävät asukas-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden järjestöavustuksia vuosittain noin 3,6 miljoonalla eurolla. Avustukset jakautuvat toiminta- ja kohdeavustuksiin. Avustustlajeja on 23, lisäksi viranhaltijanpäätokeella voidaan myöntää avustuksia ja myös kaupunginhallituksella on ollut erillisavustettavia sekä kulttuuripalvelut myöntävät teatteri- ja orkesteritukia hakemuksetta. Yhdistykset voivat saada tukea myös tilatuen muodossa. Avustettavan toiminnan tulee olla Vantaan kaupungin arvojen ja strategian mukaista ja täydentää kaupungin omaa palvelutoimintaa.

Asukaspalvelut ja sivistystoimi valmistelivat tilannekatsauksen kaupungin avustuskokonaisuudesta kaupungin johtoryhmälle 10.4.2017. Vaikka avustustlajeja on useita, kaikkia nykyisiä toiminnan muotoja ei nykyisissä avustusperusteissa tunnisteta. Avustuspäätösten valmistelun yhteydessä on noussut esiin useita kehittämistarpeita. Nykykäytäntö on osin monimutkainen ja epäselvä, mikä aiheuttaa mm. oikaisuvaatimuksia. Myös sisäinen tarkastus on kiinnittänyt asiaan huomiota.

Avustustoiminnan tilannekatsauksen perusteella todettiin, että avustusten myöntämistä järjestöille on tarpeen selkeyttää. Kaupunginjohtajan päätöksellä 25§/2017 perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli tehdä esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla. Esityksen tavoitteena on selkeyttää Vantaan kaupungin avustustoimintaa. Sivistystoimen sekä konserni- ja asukaspalveluiden avustusvalmistelijoina koostuva avustustiimi on valmistellut materiaalin työryhmälle.

Tässä raportissa on kuvattu vuoden 2017 aikana tehty työ avustustoiminnan selkeyttämiseksi. Raportissa kuvataan työn tavoitteet ja tehtävät sekä aikataulu ja eteneminen (kappale 2). Kappaleessa kolme esitellään selvitystyön tulokset. Neljännessä kappaleessa tuodaan esiin tulosten pohjalta esitetyt toimenpiteet. Nämä toimenpiteet muodostavat esityksen avustustoiminnan järjestämisestä (kappale 5).

Avustustoiminnan kehittämistyö noudattaa kaupungin strategisia tavoitteita, kuten elinvoiman vahvistamista sekä palveluiden uudistamista. Kehittämistyö nivoutuu osaksi muuta avustustoiminnan uudistamista. Vuoden 2017 aikana käynnistyi myös avustusten sähköisen asioinnin kehittäminen osana tietohallinnon toteuttamaa sähköisen asioinnin kehittämishanketta (Oma Vantaa). Lisäksi, aikaisempi avustustoimintaa koskeva kehittämistyö on otettu huomioon kehittämistyössä.

2 Kehittämistyön toteutus

2.1 Työryhmän nimeäminen ja avustustiimin roolin määrittäminen

Kaupunginjohtajan päätöksellä 25§/2017 perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli tehdä esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla. Työryhmän jäseniksi nimettiin apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö (puheenjohtaja), apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth, (varapuheenjohtaja), kulttuurijohtaja Annukka Larkio, kuntalaispalveluiden johtaja Iiris Lehtonen, liikuntajohtaja Veli-Matti Kallistahti, nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrand ja kaupunginlakimies Juha Myllymäki. Työryhmän sihteeriksi nimettiin järjestökoordinaattori Harri Raita ja suunnittelija Outi Rissanen.

Sivistystoimen sekä konserni- ja asukaspalveluiden avustusvalmistelijoista koostuva avustustiimi on valmistellut materiaalin työryhmälle. Avustustiimin jäsenet olivat:

- Iiris Lehtonen, kuntalaispalveluiden johtaja, puheenjohtaja
- Katja Syvärinen, aluepalvelupäällikkö, kuntalaispalvelut, varapuheenjohtaja
- Harri Raita, järjestökoordinaattori, kuntalaispalvelut, sihteeri
- Kari Ahlström, suunnittelija, työllisyyspalvelut
- Leena Rusanen, liikuntapäällikkö, liikuntapalvelut
- Reeli Karimäki, lastenkulttuurin ja kulttuurituotannon päällikkö, kulttuuripalvelut
- Lea Rahkola-Kauranen, kulttuurituottaja, kulttuuripalvelut
- Sirpa Laine, palvelukoordinaattori, kulttuuripalvelut
- Annikki Alku, kulttuurituottaja, kulttuuripalvelut
- Taina Saarenpää, nuorisosiainpäällikkö, nuorisopalvelut
- Päivi Viilomaa, nuorisotyöntekijä, nuorisopalvelut
- Tuulia Purola, avustuskoodinaattori, kuntalaispalvelut
- Leea Halmén, suunnittelija, kuntalaispalvelut
- Outi Rissanen, suunnittelija, kuntalaispalvelut

2.2 Kuvaus kehittämistyön etenemisestä

Kehittämistyö jakautui viiteen eri vaiheeseen. Kehittämistyön lähtökohtana oli avustustiimin laatima tilannekatsaus avustustoiminnasta. Tilannekatsauksen pohjalta määritettiin kehittämistyössä ratkaistavat ongelmat ja sovittiin aikataulusta ja työnjaosta. Ratkaisuehdotukset perustuivat avustustiimin tekemiin selvityksiin. Työryhmä päätti esityksien pohjalta toimenpiteistä. Esitys avustustoiminnan järjestämisestä muodostuu näistä toimenpiteistä. Kaupunginhallitus

päittää yleisistä avustusperiaatteista, yleisjaosto ja vapaa-ajan lautakunta päättävät avustuslajikohtaisista avustusperiaatteista.

2.3 Tilannekatsaus avustustoimintaan

Kehittämistyön lähtökohtana oli asukaspalvelujen ja sivistystoimen valmisteleva tilannekatsaus kaupungin avustuskokonaisuudesta kaupungin johtoryhmälle 10.4.2017. Tilannekatsaus toi esiin avustustoiminnassa tunnistetut kehittämiskohteet sekä sisäisen tarkastuksen huomioidut. Kuviossa 2 kehittämiskohteet on esitetty luokittain: 1) avustusprosessiin liittyvät seikat, 2) avustustoiminnan kaupunkitasoinen luokittelujärjestelmään liittyvät seikat, 3) sisällölliset erityiskysymykset valmistelun eri vaiheissa, ja 4) tulevaisuuden haasteet ja kehittämiskohteet.

1. Avustustoiminnan prosessi

1. Ajoittuminen / aikataulu
2. Prosessin toimivuus (selkeys, laatu ja sujuvuus)
3. Työvälineet (ml tietojärjestelmät, sähköinen avustushakujärjestelmän käyttöönotto)
4. Asiakasohjaus, -neuvonta ja -tuki
5. Asiantuntijuus ja sen jakaminen (sisäinen viestintä ja yhteistyö)

2. Avustustoiminnan kaupunkitasoinen luokittelujärjestelmä

1. Avustushakemusten kohdentuminen eri toimintoihin avustuslajien sisällä
2. Tahot, joita tuetaan useista avustuslajeista
3. Toiminta- ja kohdeavustukset -jaottelu
4. Avustushakijat tai avustettava toiminta, jotka eivät selkeästi asetu perinteiseen jakoon: kulttuuri-, liikunta-, nuorisotoiminta sekä terveys ja hyvinvointi (ml uusien avustettavien toimintojen syntyminen)

3. Sisällöllisiä erityiskysymyksiä valmistelun eri vaiheissa

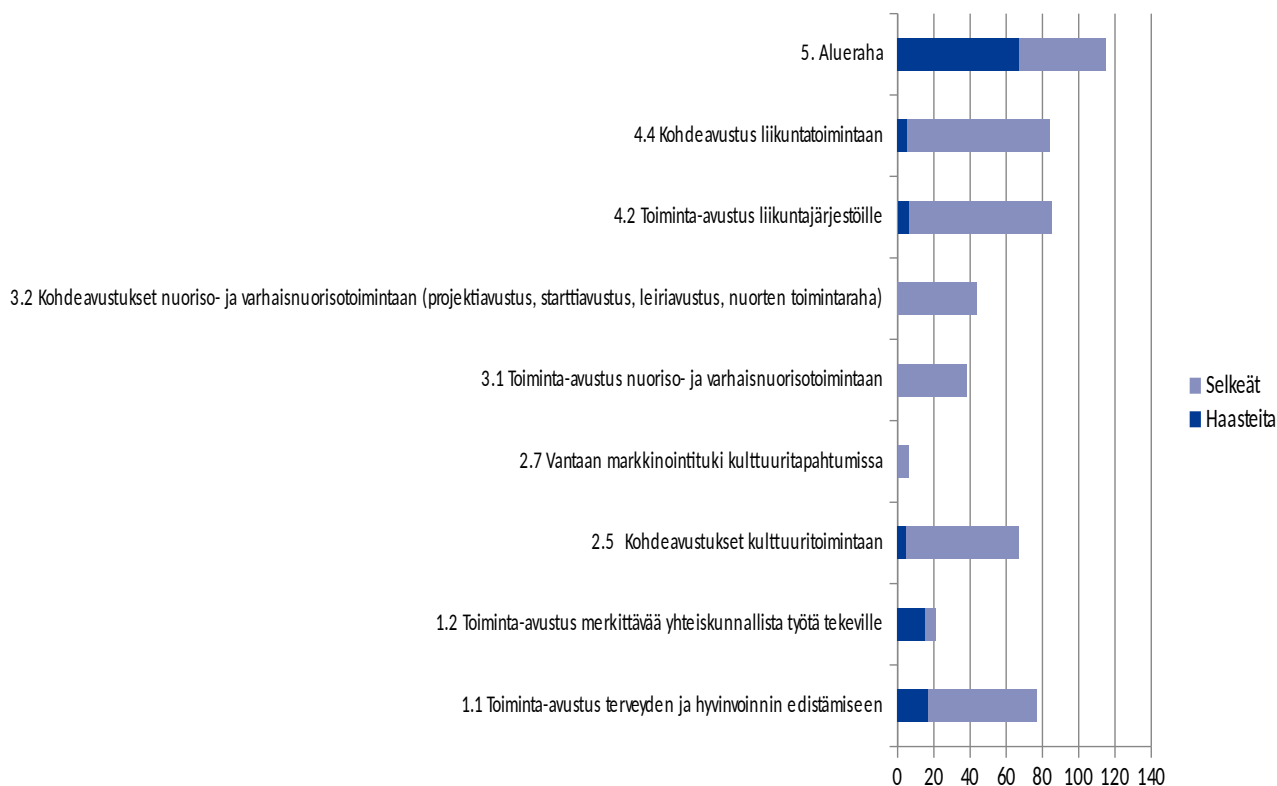
1. Monikulttuuristen toimijoiden tuki
2. Uskonnollinen toiminta, erit. tarve yhteiselle linjaukselle uskonnollista toiminnasta
3. Tilatuet
4. Monimuotoiset toimijat (sis. kulttuuri, liikunta, nuoriso ja / tai terveys ja hyvinvointi-toimintaa)
5. Poliittiset (nuoriso)järjestöt
6. Seniorijärjestöt
7. Työllistymisen tukeminen
8. Kulttuuritoiminnan määrittäminen
9. Ostopalvelut ja erillisavustettavat
10. Ennakot

4. Tulevaisuuden haasteita ja kehittämisen kohtia

1. Sähköisen avustushakujärjestelmän käyttöönotto
2. Maakuntauudistus ja hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimijoiden avustettavuus
3. EU:n valtiotukisäätelyn vaikutus kaupungin jakamiin avustuksiin

Kuvio 2. Avustustoiminnan kehittämiskohteet

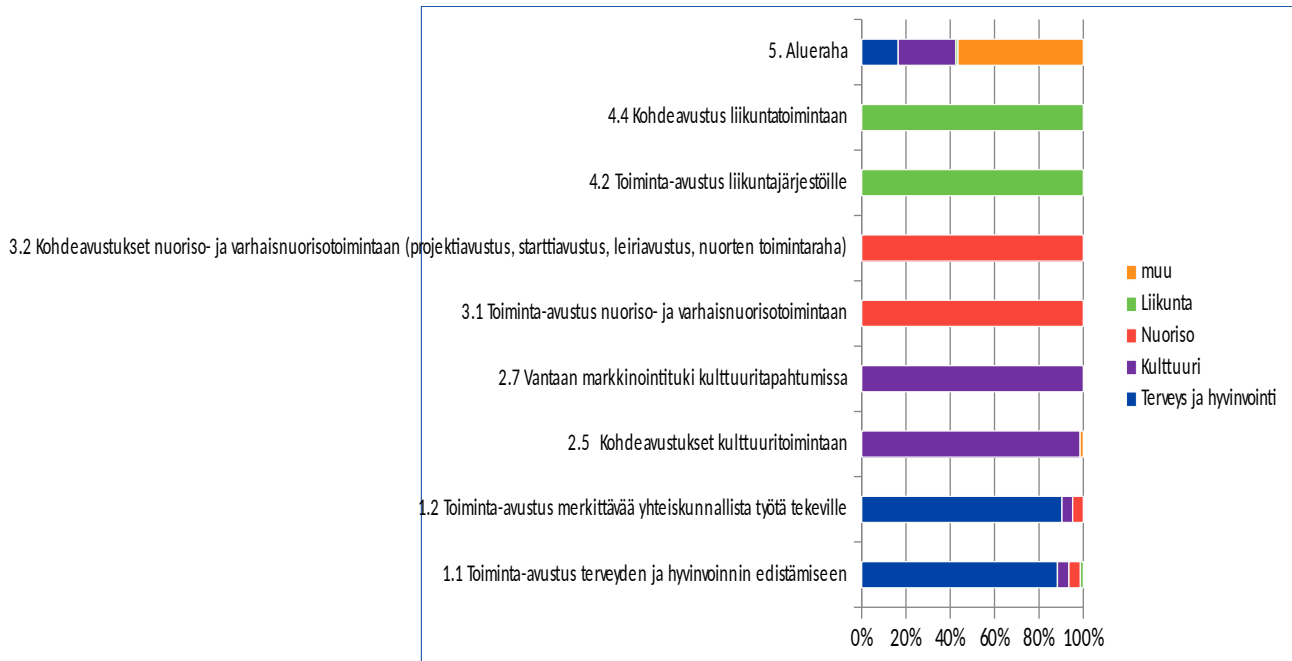
Työryhmä antoi toimeksi ensimmäisessä kokouksessaan (23.5.2017) avustustiimille koota kaikki vuoden 2016 avustushakemukset sekä kuvata valmistelussa ilmenneet ongelmat. Ongelmallisten tapausten määrittely perustui avustusvalmistelijoiden omaan harkintaan, eikä kuvausta voida siten pitää täysin yksiselitteisenä. Selvityksen perustella suurin osa ongelmallisista tapauksista liittyy kuntalaispalveluiden avustuksiin ja erityisesti aluerahaan (kuvio 3).

Kuvio 3. Ongelmallisten tapausten osuus kaikista avustushakemuksista avustustilalajeittain vuonna 2016 (n=548)

Avustushakemuksia, joissa oli tunnistettu ongelmia tai haasteita, tarkasteltiin erikseen. Tapausten tarkempi tarkastelu osoitti, että yhtenä ongelmien syynä toistui oikean avustustilalajin määrittämisen vaikeus tilanteessa, jossa hakemus ei asetu selkeästi olemassa olevaan avustustilalajiluokitteluun. Avustustiimin laatimasta koonnista nostettiin esiin kyseisenlaiset tapaukset avustustilalajeittain. Yksittäiset avustustapaukset luokiteltiin toiminnan kohdentumisen mukaan terveys ja hyvinvointi, kulttuuri-, nuoriso-, liikunta tai muu toiminta.

Tuloksena syntyi esitys, joka tuo selkeästi esiin sen, että aluerahassa on eniten avustustapauksia, jotka eivät yksiselitteisesti kuulu aluerahan piiriin, vaan toimintaa on katsottu voitavan tukea myös muista avustustilalajeista (kuvio 4).

Kuvio 4. Avustushakemusten kohdentuminen eri toimintoihin avustustilajien sisällä.

2.4 Kehittämiskohteiden määrittäminen

Avustustoiminnan tilannekatsauksen pohjalta määriteltiin kehittämistyön tarkemmat kohteet. Työryhmä päätti avustustiimin esityksen pohjalta avustustoiminnan kehittämistyön tarkemmista tehtävistä sekä työjärjestyksestä kokouksessaan 20.6.2017. Kehittämistyö painottui nykytilan kartoituksen pohjalta tunnistettuihin kymmenen kehittämiskohteen ratkaisuun sekä kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestämiseen:

- 1) Monikulttuuristen toimijoiden tuki
- 2) Uskonnollinen toiminta, erityisesti tarve yhteiselle linjaukselle uskonnollista toiminnasta
- 3) Tilatuet
- 4) Monimuotoiset toimijat
- 5) Poliittiset (nuoriso)järjestöt
- 6) Seniorijärjestöt
- 7) Työllistymisen tukeminen
- 8) Kulttuuritoiminnan määrittäminen
- 9) Ostopalvelut ja erillisavustettavat
- 10) Ennakot
- 11) Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestäminen

Avustustiimi laatii kehittämiskohteiden tarkemmat kuvaukset sekä toimenpide-ehdotukset. Tuloksena syntyvät toimenpide-ehdotukset erityiskysymyksiin. Työryhmä on päättänyt

toimenpide-ehdotuksista. Lisäksi kuntalaispalvelut on laatinut esityksen kuntalaispalveluiden avustusten uudelleen järjestämisestä huomioiden vaikutukset muihin avustuslajeihin. Lopputuloksena on syntynyt esitys avustustoiminnan uudelleen järjestämisestä.

3 Kehittämiskohteet ja ratkaisuehdotukset

Tässä kappaleessa esitetään avustustiimin tekemät selvitykset seuraavista valituista kehittämiskohteista: monikulttuuristen toimijoiden tuki, uskonnollinen toiminta, tilatuet, monimuotoiset toimijat, poliittiset (nuoriso)järjestöt, seniorijärjestöt, työllistymisen tukeminen, kulttuuritoiminnan määrittäminen. Lisäksi kappaleessa on kuvattu lyhyesti kuntalaispalveluiden avustusten uudistamisen eteneminen.

3.1 Monikulttuurinen toiminta

Vantaan kaupungin avustuksilla tuetaan monikulttuurista toimintaa. Vuonna 2016 monikulttuurista toimintaa tuettiin seuraavista avustuslajeista (suluissa hakemusten lukumäärä):

- Kohdeavustukset kulttuuritoimintaan (7)
- Liikuntapalvelut / Sporttia kaikille -hanke ja kohdeavustukset
- Nuorisopalvelujen kohdeavustukset (16)
- Avustus merkittävää yhteiskunnallista työtä tekeville järjestöille (2)
- Terveysten ja hyvinvoinnin edistämisen avustukset (9)
- Ystävyyssurat (4)
- Alueraha (5)

Monikulttuurisuus ilmenee avustushakemuksissa eri tavoin. Kuviossa 1. on tuotu esiin: mihin avustusta on haettu (mitä), mihin toiminnan voidaan katsoa tähtäävän (miksi), kenelle toiminta on erityisesti suunnattu (kenelle) sekä minkä tyyppinen hakija on (kuka). Toiminnan voidaan katsoa olevan kotouttamista edistävää toimintaa. Maahanmuuttajajärjestöjen lisäksi myös muut järjestöt tukevat maahanmuuttajien kotoutumista (esim. Nicehearts ry). Maahanmuuttajajärjestöille tyypillistä on toiminnan monipuolisuus (vrt. monialayhdistys).

Mitä?	Miksi ?	Kenelle?	Kuka?
• Kerhotoiminta • Tapahtuma • Yhdistyksen toiminta • Tuki, ohjaus, neuvonta	• Kulttuurin vaaliminen • Kohderyhmän tukeminen • Yhdistystoiminnan ylläpitäminen	• Kaikille • Oman yhteisön / yhdistyksen jäsenille • Erityisryhmälle: esim. turvapaikan hakijat, maahanmuuttajat, lapset ja nuoret, naiset	• Uskonnollinen tausta • Kulttuurinen tausta • Ei usk tai kult Taustaa > monikulttuurinen ydintoimintaa • Ei usk tai kult taustaa > monikulttuurinen toiminta osana muuta toimintaa

Kuvio 1. Monikulttuurinen toiminta avustushakemuksissa

Monikulttuurista toimintaa ja toimijoita tuetaan eri avustustulajista. Kotoutuminen on kirjattu yhdeksi painopisteeksi terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen avustuksiin. Monikulttuurisuus ei sinänsä aiheuta haasteita avustustoiminnassa. Keskeisimmiksi haasteiksi on oikean avustustulajin määrittäminen, mistä toimintaa tulisi tukea. Tämä johtuu toiminnan monimuotoisuudesta.

Esimerkki 1

Maahanmuuttajajärjestöjen **nuorisopalveluille** kohdennettujen hakemusten ongelma on järjestöjen toimintojen laajuus eli toimintaan sisältyy kerhoja / ryhmiä, jotka selkeästi kuuluisivat muualle, mutta määrärahoja ei ole. Näitä ovat mm. läskykerhot, opiskelun ohjaus ja työvalmennus.

Järjestöt hakevat usein avustusta vanhemmille suunnattujen seminaarien ja infotilaisuuksien kuluihin, joita nuorisopalvelut eivät tue. Järjestöt hakevat myös palkkausavustusta, sillä tavoitteena on, että lapsia ja nuoria ohjaavat turvalliset, ammattitaitoiset aikuiset. Tämä on nähtävissä myös muiden järjestöjen hakemuksissa. Järjestöjä avustetaan vain lapsiin ja nuoriin kohdennettujen toimintojen osalta. Avustukset kattavat kuitenkin vain murto-osan tarpeesta. Kohdeavustuksiin oli vuonna 2016 varattu 115 000 €. Vapaa-ajan lautakunta myönsi monikulttuurisille järjestöille kohdeavustuksia vuonna 2016 siten, että näihin avustuksiin käytettiin yli 50 % nuorisopalvelujen kohdeavustussummasta. Kohdeavustuksia myönnetään hakemuksesta vantaalaisille yhdistyksille ja muille yhteisöille tai toispaikkakuntalaisille, mikäli avustettava toiminta kohdistuu vantaalaisiin lapsiin ja nuoriin.

Esimerkki 2

Merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevien sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävien toimijoiden avustustulajista tuetaan kotoutumista myöntämällä avustuksia maahanmuuttajajärjestöille sekä muille tahoille, jotka edistävät toiminnallaan kotoutumista. Avustusta on myönnetty neuvonta-, ohjaus- ja tukipalveluita tuottaville tahoille (Hakunilan kansainvälinen yhdistys, Monikanaiset, Nicehearts) sekä yleisavustusta maahanmuuttaja järjestöjen toimintaan (Vantaan Venäläinen klubi).

Joissain tapauksissa toiminta-avustus on rajattu koskemaan tiettyä toimintaan (Itä-Vantaan Somalikulttuuriyhdistykselle myönnetään avustusta nais- ja tyttötyöhön).

Esimerkki 3

Kaupungin avustuksia haetaan tapahtumiin, jonka tarkoituksena on tietyn kulttuurin vaaliminen. Kyseiset avustushakemukset ovat kohdistuneet erityisesti **kulttuurin kohdeavustuksiin** ja **aluerahaan**. Lain mukaan kulttuuripalvelujen avustuksilla tuettavalla kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Oman kulttuurin vaalimistyön ei ole katsottu kuuluvan määritelmän sisään.

3.2 Uskonnollinen toiminta

Uskonnollisen toiminnan tai toimijoiden lukumäärä avustusten hakijoissa on pieni. Uskonnollisuus ilmenee kahdella tavoin. Ensinnäkin avustushakemukset toimintaan, jonka voidaan katsoa olevan uskonnon harjoittamista sekä toiseksi avustusten hakijat, jotka ovat sitoutuneet tiettyyn uskontoon, mutta toiminta, johon avustusta haetaan ei sinänsä ole uskonnon harjoittamista.

Ensinnäkin, tarvitaan yhteiset pelisäännöt, missä raja kulkee tuettavan uskollisen toiminnan suhteen. Toiseksi, avustus- tai tilankäyttöhakemusten valmistelun haasteena on, ettei hakemuksista välity välttämättä toiminnan todellinen luonne. Hakemuksista tunnustuksellisuus ei tule välttämättä ilmi, toiminnan luonne paljastuu vasta jälkikäteen saadun palautteen perusteella (mm. nuorisopalvelut).

3.3 Tilatuet

Sisäisen tarkastuksen kohteena oli kuluvan vuonna järjestöjen käyttöön annetut tilat. Tarkastusajankohta oli touko-elokuu 2017. Tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, onko järjestöjen käyttöön annetut tilat huomioitu kaupungin avustusten myöntämisessä asianmukaisella ja tasapuolisella tavalla verrattuna suoraan rahalliseen tukeen. Tarkastus toteutettiin tutustumalla asiaan liittyvään aineistoon ja haastattelemalla vastuuhenkilöitä.

Tarkastusraporttiin kirjatut olennaiset tarkastushavainnot ja toimenpide-ehdotukset ovat¹:

- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnan avustuksissa ei toistaiseksi ole huomioitu järjestöjen kaupungilta saamien tilojen tai käyttövuorojen rahallista arvoa. Sen sijaan kuntalaispalveluiden avustuspäätösten liitteissä on nykyään kerrottu järjestön kaupungille maksaman vuokran määrä ja kaupungin vuokrasubvention määrä.

¹ Tarkastusraportti 12.9.2017, Sisäinen tarkastus, Titta Lindström

- Nykytilanteessa avustusten myöntämistä ei voida pitää kaikilta osin läpinäkyvänä eikä järjestöjen kohtelua varmuudella tältä osin tasapuolisena. Sisäinen tarkastus suosittelee, että toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tulee tuoda näkyviin hakijan saama tilatuki ja vuokratuki sekä niiden vaikutus rahallisen toiminta-avustuksen suuruuteen.

3.4 Järjestöjen tukeminen useasta eri avustuslajista (monimuotoiset toimijat)

Nykyisten avustuskäytäntöjen mukaan järjestön on mahdollista saada avustusta useammasta kuin yhdestä avustuslajista, mikäli kyse ei ole samasta toiminnasta. Käytäntö mahdollistaa ns. monimuotoisen toimijoiden (tai monialayhdistysten) tukemisen, jotka eivät selkeästi asetu käytössä olevan järjestöjaottelun piiriin (eläkeläis-, nuoriso-, liikunta-, kulttuuri-, hyvinvointi- ja terveysjärjestöt). Vantaan kaupungilla tällä hetkellä käytössä olevan avustusjaottelu perustuu tyypittelyyn toiminta- ja kohdeavustuksiin. Toiminta-avustus kohdentuu kokonaisvaltaisesti yhdistyksen toimintaan. Kohdeavustuksilla tuetaan puolestaan yksittäisiä tilaisuuksia ja tapahtumia. Tyypittelyyn pohjautuva avustusten kohdentaminen tekee mahdolliseksi tuen myöntämisen eri avustuslajeista.

Käytäntö mahdollistaa monialayhdistysten tukemisen, mutta on myös aiheuttanut päällekkäisyyksiä avustuslajien välillä. Päällekkäisyydet tunnistettiin erityisesti seuraavissa teemoissa: senioreille kohdennetun toiminnan tuki, paikallistapahtumien tuki, maahanmuuttajajärjestöjen tuki (näistä on laadittu erilliset selvitykset tähän raporttiin). Tämän lisäksi huomattiin päällekkäisyys terveyden ja hyvinvoinnin (tehy) avustuksien ja erityisryhmien liikunta-avustuksien kesken. Samat järjestöt (n. 10 - 15 järjestöä) saavat toiminta-avustusta sekä liikuntapalvelujen avustuksista että kuntalaispalvelujen tehy-avustuksista. Liikuntapalvelut jakaa vuosittain toiminta-avustuksia erityisryhmien liikuntaan n. 15 000 euroa. Kuntalaispalvelut jakaa hyvinvointia ja terveyttä edistäviä toiminta-avustuksia vuosittain n. 200 000 euroa, josta liikuntatoimintaan kohdistuva osuus on arviolta 20 000 € (13 järjestöä). Liikunnallinen toiminta on oleellinen osa monien potilasjärjestöjen toimintaa ohjauksen, neuvonnan, edunvalvonnan, valistustyön sekä vertaistuellisen toiminnan lisäksi.

Sisäinen tarkastus tarkasti kaupunginhallituksen yleisjaoston myöntämät avustukset. Tarkastus toteutettiin maaliskoukokuussa 2016. *Tarkastusraportissa² suositellaan, että avustukset myönnetään jatkossa vain yhden toimijan toimesta.*

Sisäisen tarkastuksen suosituksen toteuttaminen nähdään haastavana, eikä sen nähdä palvelevan kansalaistoiminnan tarpeita. Nykyinen käytäntö, missä toimijan on mahdollista saada toiminta- ja kohdeavustusta, on nähty hyvänä. Avustusvalmistelijoiden välisen yhteistyön ja sujuvan kommunikaation merkitystä tulee myös jatkossa korostaa, jotta vältetään *saman toiminnan tukeminen*.

² Tarkastusraportti 5.7.2016, Sisäinen tarkastus, Titta Lindström

3.5 Poliittiset järjestöt

Avustusten yleisten periaatteiden mukaan avustusta ei myönnetä tapahtumiin, joilla on uskonnollinen tai puoluepoliittinen tarkoitus. Kohdeavustusta ei myönnetä sellaisiin kuntavaaleja, valtiollisia vaaleja tai Euroopan unionin vaaleja edeltäviin ja ehdokaslistojen lopullisen vahvistamisen jälkeen toteutettaviin tapahtumiin, tilaisuuksiin ja hankkeisiin, joiden toteuttajana tai esiintyjänä on vaaleihin asetettu ehdokas tai jotka muutoin sisältävät vaalimainontaa tai muuta ed. mainittuihin vaaleihin liittyvää toimintaa.

Poliittisten nuorisojärjestöjen tukeminen on keskusteluttanut niin valtakunnallisesti kuin myös Vantaan tasolla viime vuosina. Keskustelua käydään vapaa-ajan lautakunta ajoittain myös varhaisnuorisojärjestöjen tukemisesta. Vantaalla toimii tällä hetkellä neljä poliittista nuorisojärjestöä, joista kolme on aluenuorisojärjestöjä. Järjestöjä tuetaan pääasiassa nuorisopalveluiden toiminta-avustuksella.

Poliittinen nuorisojärjestö määritellään [puoluetta](#) lähellä olevaksi poliittiseksi organisaatioksi, jonka toiminta on suunnattu nuorille. Puolueiden nuorisojärjestöiksi kutsutaan puolueiden osastoina ja alaisuudessa toimivia järjestöjä ja toisaalta itsenäisiä yhdistyksiä, jotka ovat lähellä jotakin puoluetta. Nuorisolain³ mukaan:

- nuoret ovat alle 29-vuotiaita,
- nuorisotyöllä tuetaan nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa,
- nuorisopolitiikka on nuorten kasvu- ja elinolojen sekä sukupolvien välisen vuorovaikutuksen parantamista ja
- nuorisotoiminta on nuorten omaehtoista toimintaa.

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Kunnan tulee 1 momentissa tarkoitettua tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisolan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

3.6 Seniorijärjestöt

³ www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285

Vantaan kaupunki jakaa avustuksia yhdistyksille ja toimintaryhmille, jotka toiminnallaan tukevat ikäihmisten omatoimisuutta ja aktiivisuutta. Ikäihmisten toimintaa tuetaan kolmesta eri avustuslajista: *toiminta-avustukset eläkeläis- ja sotiemme veteraanijärjestöille, terveyden ja hyvinvoinnin avustukset*. Lisäksi aluerahasta on myönnetty avustusta eläkeläisjärjestöille alueellisten kaikille avoimien tapahtumien järjestämiseen. Aluerahalla tuetut tapahtumat ja tilaisuudet ovat olleet kaikille avoimia. Avustusten ohella ikäihmisten omaehtoista toimintaa on tuettu myöntämällä tiloja maksutta toimijoiden käyttöön.

Vuonna 2016 avustusta myönnettiin 35 toimijalle yhteensä 50 906 euroa. Kahdeksalle järjestölle myönnettiin avustusta useammasta kuin yhdestä avustuslajista. Vuonna 2016 vapaa-ajanlautakunta myönsi 30 taholle yhteensä 42 000 euroa. Aluetoimikunnat myönsivät aluerahaa kuudelle seniorijärjestön toteuttamalle tapahtumalle tai tilaisuudelle yhteensä 5 956 euroa. Yleisjaosto myönsi terveyden ja hyvinvoinnin avustusta seitsemälle seniorijärjestölle yhteensä 2 950 euroa. Lisäksi vantaalaiset eläkeläisyhdistykset ovat oikeutettuja useiden kaupungin tilojen maksuttomaan käyttöön⁴.

Toiminta-avustus kulttuuritoimintaan

Vantaalaisille eläkeläis- ja sotiemme veteraanijärjestöille myönnettävä toiminta-avustus kulttuuritoimintaan on tarkoitettu yhdistysten järjestämään taide- ja kulttuuriharrastuksiin sekä kulttuuripainotteiseen virkistystoimintaan. Avustuksia myönnetään vain vantaalaisille rekisteröidyille eläkeläis- ja sotiemme veteraanijärjestöille. Määrärahan suuruudessa tai avustusten hakijoiden lukumäärässä ei ole tapahtunut suurta muutosta viimeisten vuosien aikana. (www.vantaa.fi/avustukset.)

Toiminta-avustus terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen avustusta voivat saada järjestöt, yhdistykset tai rekisteröitymättömät toimintaryhmät, jotka toiminnallaan edistävät terveyttä ja hyvinvointia. Avustus on tarkoitettu järjestön perustoimintaan, kuten kerho- ja järjestötoiminnan ylläpitämiseen silloin, kun kohteena ovat vantaalaiset. Järjestöjen, joiden kotipaikka on muualla kuin Vantaalla, pitää osoittaa avustuksen kohdistuminen vantaalaisiin⁵.

Seniorijärjestöille myönnettyjen avustusten tarkoitus on tukea ikäihmisten omatoimisuutta ja aktiivisuutta. Avustuksia myönnetään harkinnanvaraisesti avustuslajista, jolla tuetaan myös muuta terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa. Terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan myönnettiin vuonna 2016 yhteensä noin 600 000 euroa 77 taholle. Ikäihmisten omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen kohdennettu määräraha on alle 5 prosenttia koko avustuspotista. (www.vantaa.fi/avustukset.)

Alueraha

⁴ www.vantaa.fi/tilavaraukset

⁵ (www.vantaa.fi/avustukset)

Aluerahalla tuetaan hankkeita tai tapahtumia, jotka edistävät alueen asukkaiden hyvinvointia ja alueen kestävä kehitystä tavoitteenaan viihtyisä ja turvallinen elinympäristö sekä monipuoliset ja omaleimaiset yhdyskunnat. Aluerahasta myönnettyillä avustuksilla on tuettu seniorijärjestöjen toteuttamia kaikille avoimia alueellisia tapahtumia ja tilaisuuksia.

Avustusten myöntämisen hajauttaminen kolmeen eri avustuslajiin on aiheuttanut joitakin epäselvyyksiä valmistelussa. *Terveysten ja hyvinvoinnin avustuslajista* on myönnetty toiminta-avustusta yhdistyksille, jotka toiminnan sisällön puolesta kuuluisivat kulttuuritoiminnan avustuksen piiriin (Pääkaupunkiseudun Sotaorvot ry, Vankeinhoitoveteraanit ry ja Senioritanssiryhmä ryhdikkäät rypyt Tanssiteatteri Raatikon kannatus ry). Luettelon kaksi ensimmäistä järjestöä ei ole Vantaalle rekisteröityjä ja Tanssiteatteri Raatikon kannatus ry ei ole eläkeläisjärjestö, minkä takia kyseisiä tahoja ei voida nykyisten sääntöjen puitteissa tukea kulttuurin toiminta-avustuksilla.

Toiseksi, *aluerahasta* on myönnetty avustuksia toimintaan (Vanhusten viikon musiikkijuhla, Vanhusten viikon patikointiretki, Yhteislaulutilaisuus, Senioriväen liikunnallinen tapahtuma), joita on katsottu voitavan tukea myös muista avustuslajeista. Seniorijärjestöjen järjestämien alueellisten tapahtumien kohdalla on pohdittu tilaisuuksien avoimuutta – tilaisuuksiin osallistuminen on kaikille avointa, mutta ikäihmiset ovat tästä huolimatta selkeä kohderyhmä.

3.7 Työllistymisen tukeminen

Työllisyyspalvelut

Järjestöjen työllistämistuen tarkoituksena on parantaa järjestöjen edellytyksiä palkata vantaalaisia pitkäaikaistyöttömiä. Vantaan kaupunki myöntää järjestöille lisätukea työllistetyn palkkakulujen kattamiseen 300 euroa kuukaudessa seuraavien ehtojen täyttyessä:

- Avustusta voivat saada järjestöt, jotka työllistävät vantaalaisen työttömän, jolle TE-toimisto on myöntänyt työttömien palkkaamisen käytettävää palkkatukea valtion työllisyysrahoista.
- Avustuksen myöntää Vantaan kaupungin työllisyyspalveluiden johtaja.
- Tuki maksetaan takautuvasti kuukausittaisten tilitysten perusteella.

Vantaan kaupunki tukee vantaalaisten nuorten kesätyöllistämistä **kesätyösetelillä**. Kesätyöseteleitä on rajallinen määrä ja ne myönnetään hakemusten saapumisjärjestyksessä. Kesätyöseteleitä ei myönnetä takautuvasti.

- Yhdelle työnantajalle myönnetään enintään viisi seteliä viiden nuoren työllistämiseen.
- Työnantajan on tilitettävä kesätyöseteli työsuhteen päätyttyä. Tilitykseen on liitettävä nuoren allekirjoittama palkkatodistus tai työnantajan palkkajärjestelmästä tulostettu allekirjoitettu palkanauha.
- Tilitys on tuen maksamisen edellytys. Jos tilitystä ei ole tehty ajoissa tai jos tilityksen ehdot eivät täyty, kaupunki ei maksa tukea.

Kesätyösetelit vuonna 2017

- Vuoden 2017 kesätyösetelit ovat 300 euron seteleitä.
- Seteliä voi hakea työnantaja, joka palkkaa 1999- 2002 syntyneen vantaalaisen nuoren 1.5.-30.9.2017 välisenä aikana.
- Minimibruttopalkan on oltava 450 euroa.
- Työpäiviä on oltava vähintään 10, joko yhtäjaksoisesti tehtynä tai peräkkäisiin jaksoihin sijoittuvana.
- Työnantajana ei voi toimia yksityistalous, perhe tai yksityinen henkilö.
- Kesätyöseteleiden haku alkaa 20.2.2017 ja umpeutuu 30.6.2017.
- Kaupunki myöntää seteleitä enintään 400 kappaletta, hakemusten saapumisjärjestyksessä.
- Työnantajan on tilitettävä kesätyöseteli työsuhteen päätyttyä tai viimeistään 31.10.2017 mennessä.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut on tukenut maahanmuuttajajärjestöjen kesätyöllistämistä tilanteessa, jossa nuoret järjestävät toimintaa lapsille ja nuorille. Perusteluna tuelle on ollut turvallisen kesätoiminnan tarjoaminen lähialueilla, mikä on lasten ja nuorten vanhemmille tärkeää. Työllistäminen on myös nuorten syrjäytymisen ehkäisemistä ja sillä voidaan estää radikalisoitumista sekä nuorten häiriökäyttäytymistä.

Vapaa-ajan lautakunta myönsi 16.5.2017 kesätoiminnan palkka- ja toimintakuluihin Vantaan Islamilainen yhdyskunta ry:lle (toiminnan toteuttajina oli neljä Itä-Vantaalla toimivaa järjestöä) 15 000 € Koivukylän alueella järjestettävään toimintaan sekä Maakulta ry:lle 4 000 € Hakunilassa, Pakkalassa, Asolassa, Mikkolassa, Myyrmäessä ja Pähkinärinteessä järjestettävään toimintaan. Myönnettyllä tuella on ollut huomattava osuus nuorisopalveluiden kohdeavustuksesta.

Kuntalaispalvelut

Kuntalaispalvelut tukee työllistymistä myöntämällä avustuksia työllistymistä tukevaan toimintaan (kuten esimerkiksi ESKOT ry ja 4H-yhdistyksen tuki).

Vantaan 4H-yhdistys saa merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevän toimijan tukea ikäihmisten palvelun järjestämiseen. Yhdistys tekee asiakkaan (ikäihminen) kanssa palvelusopimuksen esim. siivouksesta, kauppakäynnistä, seuranpidosta tai ulkoilusta. Asiakas maksaa palvelusta 22 €/h ja nuorelle maksetaan työstä korvaus. 4H-ikäihmistenpalvelun toimintaideana on antaa nuorille eväitä työelämään ja ikäihmisten kanssa toimimiseen, lisätä sukupolvien välistä kohtaamista ja suunnata nuoria ammatinvalinnassa sosiaali- ja vanhustyöhön.

Etelä-Suomen Klubitale-osaajat ESKOT ry saa merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevän toimijan tukea. Yhdistys on vuonna 2001 rekisteröity kansanterveysyhdistys. Yhdistyksen tavoite on edistää mielenterveyskuntoutujien asemaa, toimintamahdollisuuksia ja työllistymisen edellytyksiä. Tavoitteiden toteuttamiseksi yhdistys ylläpitää Klubitaletoimintaa.

Tikkurilan Klubitalo on perustettu vuonna 2014. Tikkurilan Klubitalo tarjoaa aikuisille vantaalaisille mielenterveyskuntoutujille työpainotteisen päivän toimintaa ja vapaa-ajan ohjelmaa. Lisäksi Klubitalolla järjestetään opintovalmennusta ja tukitoimintaa, kuten esimerkiksi oppimistilaisuuksia, oppilaitos- ja yritysvierailuja sekä yksilö- ja ryhmätapaamisia.

3.8 Kulttuuritoiminnan tukeminen avustuksilla

Vantaan kaupunki jakaa kulttuuritoimintaan tarkoitettuja avustuksia ammattikulttuuritahoille, yhdistyksille, työryhmille ja yksityisille henkilöille.

Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelujen tarjontaa ja käyttöä, taidekasvatusta, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kotiseututyö sisältää perinteisen kansankulttuurin ja sen vaalimisen.

Kulttuuritoimintaan tarkoitettu avustusmääräraha on jakaantunut vuosina 2016 ja 2017 seuraaviin avustuslajeihin.

- Toiminta-avustuksia jaetaan kolmelle eri taholle: vantaalaisille valtionapua saaville kulttuurilaitoksille sekä muille kaupungin julkisuuskuvan kannalta merkittäville kulttuurilaitoksille ja -yhteisöille Vantaalla taiteen perusopetusta antaville sekä muille vantaalaisille taidekasvatusta antaville laitoksille ja yhteisöille vantaalaisten rekisteröityjen eläkeläis- ja sotiemme veteraanijärjestöjen kulttuuritoimintaan.
- Teatteri- ja orkesterituki kohdennetaan ilman hakumenettelyä Vantaalla ammattimaisesti toimivien ja valtionosuutta saavien teatterien ja orkesterien toimintaan.
- Kohdeavustuksia myönnetään yhteisöille ja ryhmille taide- ja kulttuuritapahtumien sekä muiden kulttuuritoiminnaksi katsottavien hankkeiden toteuttamiseksi Vantaalla.
- Vantaan markkinointituki on tarkoitettu Vantaalla järjestettävän suuren kulttuuritilaisuuden yhteydessä tapahtuvaan Vantaan kaupungin näkyvyyden vahvistamiseen ja markkinointiin.
- Itsenäisyyspäivän juhlien avustuksia myönnetään Vantaalla järjestettäviin kaikille avoimiin itsenäisyysjuhliin.
- Taiteilija-apurahoja myönnetään vakinaisesti Vantaalla asuville ammattitaiteilijoille ja poikkeustapauksessa lahjakkaille eri taiteenalojen opiskelijoille.
- Vantaan kulttuuripalkinto myönnetään tunnustuksena merkittävistä ansioista taiteen ja kaupungin taide-elämän hyväksi Vantaan kaupungissa vakituisesti asuvalle henkilölle tai kaupungissa toimivalle yhteisölle.

Vuosina 2016 ja 2017 kulttuuripalveluiden 1 086 000 €:n suuruinen määräraha jakaantui seuraavasti:

- Kulttuurilaitoksille ja muille ammattimaisille yhteisöille 8 kpl, yhteensä 189 000 €
- Taiteen perusopetukseen ja muuhun taidekasvatukseen 22 kpl, yhteensä 200 000 €
- Eläkeläisjärjestöjen kulttuuritoimintaan 30 kpl, yhteensä 42 000 €

- Teatteri- ja orkesteritukea 3 kpl, yhteensä 317 000 €
- Kohdeavustuksia 2017 haettiin 280 677 € ja mahdollisuus oli myöntää 107 845 €
- Vantaan markkinointitukea on mahdollista myöntää 150 000 €
- Itsenäisyyspäivän avustuksia 5 kpl, yhteensä 10 000 €
- Taiteilija-apurahoja yhteensä 80 000 €
- Vantaan kulttuuripalkinto (1 kpl) 10 000 €

Lisäksi yksityiset taiteen perusoppilaitokset opetustoiminnassaan sekä vantaalaiset eläkeläisyhdistykset ovat oikeutettuja useiden kaupungin tilojen maksuttomaan käyttöön.

Sekä avustushakemusten että haettavien summien määrä lisääntyy vuosittain. Haastavaksi ovat muodostuneet uudenlaisten tapahtumien, tilaisuuksien ja toiminnan muodot, joita ei ole ollut ennen ja jotka eivät kitkatta istu nykyisiin avustusmuotoihin. Merkittävää on myös hakijatahojen koon kasvaminen (esim. eläkeläisyhdistysten jäsenet, taiteen perusoppilaitosten oppilasmäärä). Pohdintaa on aiheuttanut myös rajanveto kulttuurin ja yleisen kansalaistoiminnan välillä.

Kulttuurialan yhdistykset ovat Vantaalla nykyään eriarvoisessa asemassa. Kun vuonna 2000 luovuttiin yleisistä kulttuuri/taidealan järjestöjen/yhdistysten toiminta-avustuksista, suurin osa ympärivuotista, säännöllistä, joka vuosi toistuvaa toimintaa järjestävistä harrastajatahoista (esim. teatterit, kuorot, orkesterit) joutuivat siirtymään tapahtumakohtaisiin kohdeavustusten hakuun. Osa tekee niitä useita vuodessa. Sekä hakijoiden että valmistelijoiden työtä vähentäisi, jos ko. tahot tekisivät vuodessa vain yhden hakemuksen ja tilityksen. Samalla kohdeavustukset kohdentuisivat paremmin varsinaisiin kertaluontoisiin/tilapäisiin/lyhytkestoisiin tapahtumiin.

Kohdeavustusten kohdalla haasteita aiheuttaa ennen kaikkea erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien sekä kohderyhmien suuri määrä ja kirjo. Tällaisia ovat esim. tapahtumat ja produktiot, kurssit, monikulttuurisuus, taidepainotteisten koulujen produktiot. Näitä kaikkia voidaan kohdentaa erikseen eri ikäryhmille. Mietittävää on aiheuttanut myös toiminnan uskonnollinen tai poliittinen sisältö ja rajanveto sen suhteen.

Kaiken kaikkiaan kohdeavustusten määrä ja niihin käytettävissä olevat summat ovat jo pitkään olleet kaukana toisistaan (ts. avustuksia haetaan enemmän suhteessa käytössä oleviin määrärahoihin). Vuonna 2017 haettu yhteissumma 280 677 €, josta pystyttiin myöntämään vain 107 845 €. Lisäksi aluerahoista on myönnetty varsin selkeisiin kulttuuritapahtumiin runsaat 50 000 €. Aluerahoista on ollut mahdollista saada 100 % ennakkona, se on ollut houkuttelevaa kulttuuritoimijoiden näkökulmasta.

3.9 Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestäminen

Kuntalaispalvelujen avustusohjeita ja -lajeja järjestöille on tarpeen selkeyttää osana kaupunkitasoista kehittämistyötä. Nykykäytäntö on osin epäselvä, eikä kaikilta osin vastaa nykyisiä kansalaistoiminnan muotoja. Valmistelun yhteydessä on noussut esiin useita kehittämistarpeita.

Kuntalaispalveluiden johtajan päätöksellä 15§/2017⁶ perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä on tehdä esitys avustustoiminnan järjestämisestä kuntalaispalveluissa. Työryhmään nimettiin seuraavat jäsenet:

- Iiris Lehtonen, kuntalaispalveluiden johtaja, puheenjohtaja
- Katja Syvärinen, aluepalvelupäällikkö, varapuheenjohtaja
- Leea Halmén, suunnittelija
- Lotta Silfverberg, osallisuuskordinaattori
- Raita Harri, järjestökoordinaattori ja Rissanen Outi, suunnittelija, työryhmän sihteeri.

Kuntalaispalveluiden avustusvalmistelijoista ja asiantuntijoista koostuva työryhmä on valmistellut esityksen avustustoiminnan järjestämisestä kuntalaispalveluissa.

Avustustoiminnan järjestämisen lähtökohtana oli avustuskokonaisuuden selkeyttäminen. Eri mahdollisuuksia tutkittiin tutustumalla muiden suurten kaupunkien avustuskokonaisuuksiin. Kehittämisen tueksi järjestettiin nykyisistä avustusten saajista koostuva työpaja sekä hyödynnettiin aikaisemmin saatua palautetta. Tuloksena syntyi esitys jaosta hyvinvoinnin ja terveyden sekä paikallisen kansalaistoiminnan avustuksiin.

4 Toimenpiteet

Tässä kappaleessa esitetään työryhmässä hyväksytyt toimenpiteet sekä niiden vaikutukset avustusrahoihin (liite 1), avustusten myöntämisperiaatteisiin (liite 2) sekä toimintatapoihin. Esitykset kohdistuvat teknisluonteisiin tarkennuksiin toiminta- ja kohdeavustusten osalta. Tämän toimeksiannon sisällä säännöissä ei ole otettu kantaa muiden avustusmuotojen käytäntöihin.

Monikulttuuristen toimijoiden tuki

Kotouttamista edistävän työn tukemista vahvistetaan terveyden ja hyvinvoinnin avustuksista. Jatkossa oman kulttuurin vaalimiseen tähtäävää toimintaa sekä läksyjen lukukerhoja tuetaan terveyden ja hyvinvoinnin avustuksista. Tämä edellyttää määrärahojen siirtoa sekä tarkempaa määrittelytyötä, mitä kotouttamisen edistämiseksi avustusten kohdalla tarkoitetaan. Kotouttamisen määrittelytyö tehdään yhdessä monikulttuurisuuden asiantuntijoiden kanssa. Määrittelytyön lähtökohtana ovat laki kotoutumisen edistämisestä sekä kaupungin hyvinvointiohjelmaan kirjattavat toimenpiteet kotouttamisen edistämisestä. Maahanmuuttajajärjestöjen ohjausta ja neuvontaa jatketaan osana muuta valmistelutyötä. Ei edellytä sääntömuutoksia, mutta edellyttää hakijoiden ohjeistamista.

⁶ VD/6484/00.01.01.01/2017

Uskonnollinen toiminta

Lähtökohtana avustuksen saamiselle on, että hakija sitoutuu kaupungin arvoihin. Sitoutuminen voidaan ilmoittaa erikseen hakulomakkeessa. Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka tarkoitus on kokonaan tai osaksi edistää uskonnollisen sanoman leviämistä tai tehdä uskonnollista työtä.

Lisäksi avustusten käytön valvontaa tulee parantaa. Avustettavasta toiminnasta saatu palaute käsitellään ja otetaan huomioon avustuspäätösten valmistelussa.

Tilatuet

Toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tulee tuoda näkyviin hakijan saama tilatuki ja vuokratuki. Tila- ja vuokratuki esitetään vuonna 2018 käyttövuoroperiaatteella annettujen tilojen osalta tuntimääräisinä ja järjestötilojen osalta rahallisena arvona. Siirtymäajan jälkeen vuonna 2019 kaikki tila- ja vuokratuet esitetään rahallisena arvona. Asian edellyttämät resurssit ja tietojärjestelmien kehitystarpeet selvitetään.

Tukeminen useasta eri avustuslajista

Nykyinen käytäntö, jossa toimijan on mahdollista saada toiminta- ja kohdeavustusta, on nähty hyvänä. Avustusvalmistelijoiden välisen yhteistyön ja sujuvan kommunikaation merkitystä tulee myös jatkossa korostaa, jotta vältetään saman toiminnan tukeminen. Hakemuksen käsittelyssä tarkistetaan saako hakija avustusta samaan toimintaan muista kaupungin avustuslajeista. Tarvittaessa hakemus ohjataan sopivaan avustuslajiin. sopivaan avustuslajiin.

Lisäksi esitetään, että järjestöt jotka hakevat terveyden- ja hyvinvoinnin avustusta liikuntatoimintaan, siirretään avustettavaksi erityisryhmien liikunnan toiminta-avustuksista. Tämä edellyttää määrärahasiirtoja.

Lisäksi todetaan, että kehitettävään sähköiseen avustusten hakujärjestelmään tulisi sisältyä luetteloitavaa hakemustietoa, jota voitaisiin hyödyntää avustusvalmistelussa. Todettiin, että järjestelmän tietosisältöjen käytöstä tulee keskustella erikseen kaupungin lakimiehen kanssa.

Poliittiset järjestöt

Avustusten yleisten periaatteiden mukaan avustusta ei myönnetä tapahtumiin, joilla on uskonnollinen tai puoluepoliittinen tarkoitus. Kohdeavustusta ei myönnetä sellaisiin kuntavaaleja, valtiollisia vaaleja tai Euroopan unionin vaaleja edeltäviin ja ehdokaslistojen lopullisen vahvistamisen jälkeen toteutettaviin tapahtumiin, tilaisuuksiin ja hankkeisiin, joiden toteuttajana tai esiintyjänä on vaaleihin asetettu ehdokas tai jotka muutoin sisältävät vaalimainontaa tai muuta ed. mainittuihin vaaleihin liittyvää toimintaa.

Poliittisten nuorisojärjestöjen tukeminen on keskusteluttanut niin valtakunnallisesti kuin myös Vantaan tasolla viime vuosina. Keskustelua käydään vapaa-ajan lautakunta ajoittain myös

varhaisnuorisojärjestöjen tukemisesta. Poliittisten nuorisojärjestöjen tukemista avustuksilla jatketaan aikaisemman mukaan. Tarvittaessa järjestetään yhteisiä keskustelutilaisuuksia järjestöjen ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenille.

Seniorijärjestöt

Kulttuuripalveluihin perustetaan uusi avustuslaji, jolla on tarkoitus tukea ikäihmisille suunnattua kulttuuritoimintaa. Hakijoina voi olla eläkeläisjärjestö tai muu, kunhan toiminta kohdistuu vantaalaisiin ikäihmisiin. Uuteen avustuslajiin sulautuvat vantaalaisille eläkeläis- ja sotiemme veteraanijärjestöille myönnettävä toiminta-avustus kulttuuritoimintaan. Osa terveyden ja hyvinvoinnin avustusta saaneista ohjataan hakemaan jatkossa kulttuuripalveluiden uudesta avustuslajista. Toimenpide edellyttää sääntömuutoksia kulttuuripalveluiden avustusperusteissa sekä määrärahasiirtoja.

Työllistymisen tukeminen

Työllisyyspalvelut myöntää tukea järjestöille (järjestöjen työllistämistuki), jonka tarkoituksena on parantaa järjestöjen edellytyksiä palkata vantaalaisia pitkäaikaistyöttömiä. Lisäksi Vantaan kaupunki tukee vantaalaisten nuorten kesätyöllistämistä kesätyösetelillä. Yhteinen linjaus on, ettei muita kaupungin avustuksia myönnetä suoranaisesti työllistämiseen.

Toimenpide edellyttää muutosta nuorisopalveluiden avustusvalmistelussa. Yhteisen linjauksen mukaan, avustusta ei myönnetä jatkossa järjestöjen työllistämisen tukemiseen. Huomioidaan kuitenkin erityisryhmien, kuten maahanmuuttajanuorten erityistuen tarve seuraavan mukaan:

- Kesätyösetelin käyttöä tehostetaan
- Tiedonjakoa ja ohjaamista vahvistetaan (esim. yhteistyön vahvistaminen maahanmuuttajajärjestöjen ja Ohjaamon kanssa; kohderyhmälle suunnatun infotilaisuuden järjestäminen)
- Yhteistyötä järjestöjen kanssa jatketaan (sis. järjestöjen välinen verkottuminen)

Kulttuuritoiminnan määrittäminen

Avustusvalmistelussa on ilmennyt rajatapauksia kulttuuritoiminnan avustusten ja kuntalaispalveluiden avustusten (aluerahan) välillä. Rajatapaukset, joita tuetaan kulttuuritoiminnan avustuksista tai kuntalaispalveluiden avustuksista, tulee määritellä. Rajanveto perustuu määritelmään kulttuuritoiminnasta sekä kaupunginhallituksen yleisjaoston avustusten uusista myöntämisperiaatteista.

Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelujen tarjontaa ja käyttöä, taidekasvatusta, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kotiseututyö sisältää perinteisen kansankulttuurin ja sen vaalimisen.

Paikallisen kansalaistoiminnan avustuksella voidaan tukea toimintaa, joka edistää asukkaiden keskinäistä kohtaamista ja vuorovaikutusta sekä viestintää ja tiedon kulkua alueella, eri väestöryhmien kohtaamista ja vuoropuhelua tai kaupunkiympäristön viihtyvyyden ja turvallisuuden parantumista.

Jatkossa, ammattimaiset kulttuuritapahtumat tuetaan kulttuurin avustuksista ja paikalliset avoimet kansalaistapahtumat kuten esim. kyläjuhlat kuntalaispalveluiden avustuksista. Toimenpide edellyttää määrärahasiirtoja.

Avustusvalmistelijoiden välisen yhteistyön ja sujuvan kommunikaation merkitystä tulee myös jatkossa korostaa, jotta vältetään saman toiminnan tukeminen. Hakemuksen käsittelyssä tarkistetaan saako hakija avustusta samaan toimintaan muista kaupungin avustuslajeista. Tarvittaessa hakemus ohjataan sopivaan avustuslajiin.

Ostopalvelut ja erillisavustettavat

Kaupunki ostaa palveluja ja kaupunginhallitus voi tukea toimijoita erillisavustuksilla. Ostopalveluiden ja erillisavustettavien tarkempi selvitystyö rajattiin tämän selvitystyön ulkopuolelle. Avustuksien kannalta on kuitenkin tärkeää, ettei ostopalvelut ja kaupungin avustus kohdennu samaan toimintaan. Avustusten yleisiin myöntämisperiaatteisiin ehdotetaan lisättäväksi lauseke: "Toiminta- ja kohdeavustusta ei myönnetä yhdistysten tai muiden yhteisöjen palveluihin, jotka ovat Vantaan kaupungin tai jonkin toisen kunnan ostopalvelusopimuksen piirissä".

Ennakot

Avustusten yleisten myöntämisperiaatteiden mukaan avustus tai sen osa voidaan maksaa ennakkoon kirjallista sitoumusta vastaan. Ennakoiden hakeminen ja maksaminen on sidoksissa avustushakemusten käsittelyprosessiin, joka määräytyy avustusten haku- ja tilitysjankohtien mukaisesti. Toiminta-avustukset haetaan toimintavuonna yleensä helmi-maaliskuussa ja maksetaan edellisen vuoden tilitysten hyväksymisen jälkeen elo-, syys- ja lokakuussa. Kulttuurilaitosten ja -yhteisöjen toiminta-avustus haetaan jo toimintavuotta edeltävänä vuonna lokakuussa. Kohdeavustukset haetaan 21 vrk ennen tapahtumaa. Kohdeavustus maksetaan tilitystä vastaan viimeistään 2 kk tapahtuman jälkeen. Ennakkoavustukset maksetaan joko ennen toiminta-avustusten myöntämistä tai kohdeavustuksen myöntämispäätöksen jälkeen.

Ennakkoavustusten myöntämisessä on joitakin eroja eri avustuslajien myöntämisperiaatteissa, päätöksentekokäytänteissä sekä maksatuksessa. Käytänteiden yhtenäistäminen on mahdollista siten, että

- avustuksen maksaminen sitoumusta vastaan ennen lainvoiman saantia poistetaan päätösesityksistä
- vaatimus avustushakemuksen jättämisestä ennen ennakon hakemista poistetaan avustusten myöntämisperiaatteista

- määritellään avustusten myöntämisperiaatteisiin ennakkoavustusten myöntämisprosentit toiminta-avustuksiin 50% ja kohdeavustuksiin 75%.

Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestäminen

Osana kaupunkitasoista kehittämistyötä, kuntalaispalveluissa tarkistettiin kaupunginhallituksen yleisjaoston avustusten myöntämisperiaatteet sekä laadittiin esitys niiden uudistamisesta. Myöntämisperiaatteet esitetään hyväksyttäväksi kaupunginhallituksen yleisjaostolle.

Kuntalaispalveluiden avustustoiminnan järjestämisen vaikuttaa muihin kaupungin jakamiin avustuksiin ja toteuttaminen edellyttää sääntömuutosten lisäksi määrärahasiirtoja tulosalueiden välillä.

5 Esitys avustustoiminnan järjestämisestä

Kaupunginjohtajan päätöksellä 25§/2017 perustettiin työryhmä, jolle annettiin tehtäväksi luoda esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla. Sivistystoimen sekä konserni- ja asukaspalveluiden avustusvalmistelijoista koostuva avustustiimi valmisteli tarvittavan materiaalin työryhmälle.

Työ avustustoiminnan järjestämisestä aloitettiin toukokuussa 2017 ja saatiin päätökseen saman vuoden marraskuussa. Esitys avustustoiminnan järjestämisestä koostuu kymmenestä toimenpiteestä (kpl 4), joiden täytäntöönpano selkeyttäisi Vantaan kaupungin avustustoimintaa. Osana kaupunkitasoista kehittämistyötä kuntalaispalvelut ja kulttuuripalvelut ovat tarkistaneet valmistelemansa avustuslajit ja niiden perusteet sekä tehneet esitykset avustusten järjestämisestä uudelleen. Toimenpiteet vaikuttavat avustusten myöntämisperiaatteisiin, määrärahoihin sekä toimintatapoihin.

Toimenpiteiden toteutus ja täytäntöönpano riippuvat päätöksistä esityksiin määrärahasiirroista (liite 1) ja uusista avustus yleisten sekä avustuslajikohtaisten myöntämisperiaatteista.

Kuntalaispalvelut on laatinut esityksen uusista avustusten yleisistä periaatteista ja tulosalueet ovat vastanneet avustuslajikohtaisten sääntömuutosten esityksien laadinnasta. Yleiset ohjeet esitetään hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja avustuslajikohtaiset säännöt asianosaiselle toimielimelle.

LIITTEET

Liite 1: Toimenpiteiden vaikutukset määrärahoihin (arviot perustuvat vuoden 2016 avustuspäätöksiin)

- Oman kulttuurin vaalimisen avustaminen siirtyy kulttuurista kuntalaispalveluihin
- Läksykerhojen tukeminen siirtyy nuorisopalveluista kuntalaispalveluihin
- Erityisryhmien liikuntatoiminnan tukeminen siirtyy kuntalaispalveluista liikuntapalveluihin
- Ikäihmisten kulttuuritoiminta siirtyy kuntalaispalveluista kulttuuripalveluihin
- Ystävyyssseurojen avustukset siirtyy kuntalaispalveluista kulttuuripalveluihin
- Aluerahan muuttuessa kansalaistoiminnan avustukseksi osa aiemmin aluerahasta tuettuja tapahtumia siirtyy kulttuuripalveluihin

Kehittämiskohde	Toimenpide	Kuntalais- palvelut	Kulttuuri- palvelut	Liikuntapal- velut	Nuoriso- palvelut
Monikulttuurisuus	Oman kulttuurin vaalimistyön tuki	8 100,00	- 8 100,00		
	Läksyjen lukukerhojen tuki	5 000,00			- 5 000,00
Uskonollisuus	Oman kulttuurin vaalimistyön tuki	800,00	- 800,00		
Monitoimijat	Erityisryhmien liikunta	- 18 000,00		18 000,00	
Seniorijärjestöt	Ikäihmisille suunnatun kulttuuritoiminnan tuki	- 850,00	850,00		
Kunpan avustukset	Ystävyyssseurojen avustukset	- 3 900,00	3 900,00		
	Nyk. alueraha kulttuuritoimintaan	- 21 000,00	21 000,00		
Yhteensä		- 29 850,00	16 850,00	18 000,00	- 5 000,00

Liite 2: Toimenpiteiden vaikutukset avustusten myöntämisperiaatteisiin

1) Muutokset avustusten yleisiin myöntämisperiaatteisiin

- Lisätään yleisiin periaatteisiin soveltamisalan kuvaus. Yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan ensisijaisesti suhteessa avustuslajikohtaisiin myöntämisperiaatteisiin.
- Lisätään avustusten yleisiin periaatteisiin: "Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka tarkoitus on kokonaan tai osaksi edistää uskonnollisen sanoman leviämistä tai tehdä uskonnollista työtä."
- Lisätään avustusten yleisiin periaatteisiin: "Toiminta- tai kohdeavustusta ei myönnetä yhdistysten tai muiden yhteisöjen palveluihin, jotka ovat Vantaan kaupungin tai jonkin toisen kunnan ostopalvelusopimuksen piirissä".
- Toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tuodaan näkyviin hakijan saama tila- ja/tai vuokratuki.

2) Muutokset kaikkiin avustuslajikohtaisiin myöntämisperiaatteisiin

- määritellään avustusten myöntämisperiaatteisiin ennakkoavustusten myöntämisprosentit toiminta-avustuksiin 50% ja kohdeavustuksiin 75%.
- Avustusten myöntämisperiaatteista poistetaan kohdasta: "toiminta-avustuksen ennakko voidaan maksaa...", vaatimus: "kun avustushakemus on jätetty asianmukaisesti täytettynä" (Liikunta- ja kulttuuripalvelut)

3) Muutokset liikuntapalveluiden myöntämisperiaatteisiin

- Toiminta-avustus erityisryhmien liikuntaan määritellään uudestaan.

4) Muutokset kulttuuripalveluiden myöntämisperiaatteisiin

- Kulttuurin toiminta-avustusten lajit kategorisoidaan uudelleen
- Uusi avustuslaji: "seniori-ikäisille suunnatun kulttuuritoiminnan toiminta- ja kohdeavustukset)

5) Muutokset kuntalaispalveluiden myöntämisperiaatteisiin

- Avustusperiaatteiden kokonaisvaltainen uudistaminen: terveyden- ja hyvinvoinnin avustukset sekä kansalaistoiminnan toiminta- ja kohdeavustukset.